Autor Guste Santini
Nedjelja, 21 Siječanj 2001 20:17

Nova Ljubljanska banka osnovana od slovenskog pralamenta, zapravo državna banka, najveća je poslovna banka u Sloveniji. Kao budući član Evropske unije Slovenija se priprema kako bi globalizaciju svoga malog tržišta dočekala što spremnija. To može učiniti jedino ako se i sama globalizira. **Postavlja se pitanje koji je interes slovenske države da svoju banku globalizira?** Konačno radi se o državi slovenskih a ne nekih drugih građana i kako će tako globalizirana banka unaprijediti interese slovenskih građana?

Prije komentara valja ponoviti da je Hrvatska svoj bankarski sistem prodala nakon što ga je prethodno očistila od rizičnih plasmana. Zaključujem Slovenci rade suprotno od nas i zato sam ovaj tekst naslovio kao: "Slovenski poučak - bankarstvo".

Naši građani možda neznaju da ovo nije prvi puta da se slovenska država aktivno zalaže za globalizaciju svoje industrije i trgovina. Merkator je svakako najpoznatiji primjer koji se širi agresivnom politikom i tako uz pomoć države, pored ostalih ciljeva i mogućnosti, "osigurava" prodajne kanale za proizvedenu robu u Sloveniji.

Svakako konkurentna prednost se povećava ukoliko pored prodajnih kanala postoji i financijska podrška. Najbolje je rješenje za slovensku robu ako slovenske prodajne kanale slijedi slovenska financijska industrija. Kada je u pitanju tekuće poslovanje to je poslovna banka.

Izneseno se može nazvati strategija razvoja slovenske privrede. Jasno, jednostavno i učinkovito stvaranje pretpostavki razvoju nacionalne industrije. Da li je to ne-tržišno poslovanje? Jasno da nije. Uvijek i svuda - mi smo očito rijetki izuzetak - država i business kooperiraju što rezultira povećanjem nacionalnog blagostanja. Što je neka zemlja manja to je kooperacija nužnija. I to je to!

U naslovu dnevnika "Republika" stoji: "HNB i ministar financija Mato Crkvenac spiječili su prodaju Istarske banke NLB-u". Neznam da li je to istina. Ipak, taj podnaslov svakako valja komentirati.

Iz teksta je vidljivo da je razlog, zbog kojeg slovenska banka nije bila poželjna kao kupac Istarske banke, neizmireno potraživanje prema hrvatskim građanima po osnovu štednje u bivšoj Ljubljanskoj banci. Ovo se može interpretirati da su ostali kupci u natječaju bili privilegirani i da nije nužno da je prihvaćena najbolja ponuda. Kako? Zašto? Što to znači? Da li se radi o prodaji poslovne banke ili o "prodaji" sa političkim određenjima. Devizna štednja hrvatskih građana nije bila sporna i svakako nije valjalo da se vezuje prodaja Istarske banke sa štednjom hrvatskih građana.

Nadalje, slovenska banka nije bila informirana da kupuje banku nad kojom je prije kratkog vremena gotovo pokrenut stečaj. Ili je slovnska banka znala da stečaja neće biti i da stečaj nije ni potreban. Pokazalo se da je moguće "financijskom alkemijom" spasiti banku. Uzgred samo možemo pretpostaviti koliko se je štednje zbog toga odlilo iz Hrvatske - ma koliko god mi šutili o tome.

U Sloveniji je jasno da bez vlastite nacionalne financijske industrije (slovenska država će i dalje

ostati odlučujući vlasnik NLB-a) i vlastite trgovačke mreže - trgovačkih kanala - nije moguće ostvarti željeni razvoj. Oni su lekciju naučili. Neznam zašto nismo učili od slovenaca koji imaju gotovo dva i pol puta veći dohodak per capita od nas a prošlost nam je bila bar slična.

Zaključujem Koncepcija i strategija razvoja samo je priča na papiru ukoliko je ne podrži snažna nacionalna financijska industrija i učinkovita prodajna mreža. Poduzetnici znaju što znači imati primjerenu dostupnost prodajnim kanalima i financijsku potporu u izvozu. Sve su zemlje to imale i imaju. Mi nažalost nemamo. Mi nažalost čak ne želimo ispitati što se je i zašto se je u bankarskom sistemu Hrvatske sve dogođeno dogodilo. Tko zna zašto!?